Asia: U 49/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta

Suomen Luontopaneeli kiittää lausuntopyynnöstä koskien ehdotusta LULUCF-asetuksen ja hallintomalliasetuksen muuttamisesta.

Melko vaatimattoman Suomelle osoitetun nieluvaatimuksen lisäksi luontopaneeli suhtautuu kriittisesti mekanismiin, jossa otetaan huomioon odottamattomien luonnontuhojen aiheuttamat nettopoistumien vähenemiset. Suuri osa näistä odottamattomista tuhoista on itseasiassa hyvinkin odotettavissa olevia tuhoja (vrt. Kanada, Keski-Eurooppa), johtuen ilmastonmuutoksesta. Käsityksemme mukaan metsän tuhoriskien lisääntymistä ei oteta metsän kasvuodotuksissa huomioon. Kuitenkin ilmastonmuutoksen positiiviset vaikutukset metsän kasvuun otetaan huomioon hakkuumääriä lisäävänä. Luontopaneelin mielestä oletettavissaolevia riskejä nielun heikentymisestä tulisi ottaa huomioon hakkuumääriä ja ilmastotoimia suunnitellessa osana kasvuodotuksia.

Luontopaneeli arvelee että mikäli joustomekanismeja käytetään voivat nielut siinä tilanteessa heikentyä huomattavasti, koska joustomekanismi mahdollistaisi entisenkaltaisen talouskäytön nielun heikkenemisestä huolimatta. Joustomekanismi olisi perustellumpi, mikäli se yhdistyisi lähtökohtaisesti selvästi kireämpään nieluvaatimukseen. Tällöin odotettavissa olevat riskit tulisi ikään kuin vakuutettua kireämmällä nieluvaatimuksella.

Luontopaneeli pitää asetettua vaatimatonta nielutavoitetta aitona uhkana Suomen metsäluonnolle ja riittämättömänä ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta. Sekä luontokadon että ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta kunnianhimon tason on oltava merkittävästi korkeampi. Luontopaneeli korostaa että ilmastonmuutoskriisiä ei voi erottaa monimuotoisuuskriisistä, vaan niiden ratkaisuun on pyrittävä yhdessä ja koordinoidusti (Pörtner ym., 2021). Tämänhetkinen metsätalouden intensiteetti on johtanut Suomen metsälajiston ja luontotyyppien uhanalaistumiseen (Hyvärinen ym. 2019, Kontula & Raunio 2018), ja tilanne ei oleellisesti parane, mikäli metsien hakkuutavoitteita ei selvästi lasketa kiristämällä myös nielutavoitetta. Myöskään ilmastollisesti paras ratkaisu ei ole korkeat hakkuumäärät (Kalliokoski ym. 2019, JRC 2021), johon alhainen nielutavoite voi johtaa. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman on otettava huomioon maankäytön kokonaisvaikutukset, ja esim. metsitettävien alueiden valinnassa on huomioitava myös monimuotoisuusvaikutukset.

Viitattu kirjallisuus:

Hyvärinen E, Juslén A, Kemppainen E, et al. (2019) The 2019 red list of finnish species. Ministry of the Environment and Finnish Environment Institute, Helsinki.

Pörtner, H.O., Scholes, R.J., Agard, J., Archer, E., Arneth, A., Bai, X., Barnes, D., Burrows, M., Chan, L., Cheung, W.L., Diamond, S., Donatti, C., Duarte, C., Eisenhauer, N., Foden, W., Gasalla, M. A., Handa, C., Hickler, T., Hoegh-Guldberg, O., Ichii, K., Jacob, U., Insarov, G., Kiessling, W., Leadley, P., Leemans, R., Levin, L., Lim, M., Maharaj, S., Managi, S.,

Marquet, P. A., McElwee, P., Midgley, G., Oberdorff, T., Obura, D., Osman, E., Pandit, R., Pascual, U., Pires, A. P. F., Popp, A., ReyesGarcía, V., Sankaran, M., Settele, J., Shin, Y. J., Sintayehu, D. W., Smith, P., Steiner, N., Strassburg, B., Sukumar, R., Trisos, C., Val, A.L., Wu, J., Aldrian, E., Parmesan, C., Pichs-Madruga, R., Roberts, D.C., Rogers, A.D., Díaz, S., Fischer, M., Hashimoto, S., Lavorel, S., Wu, N., Ngo, H.T. 2021. IPBES-IPCC co-sponsored workshop report on biodiversity and climate change; IPBES and IPCC. DOI:10.5281/zenodo.4782538.

JRC 2021. Policy Brief, Brief on the role of the forest- based bioeconomy in mitigating climate change through carbon storage and material substitution. European Commission's Knowledge Centre for Bioeconomy, https://knowledge4policy.ec.europa.eu/bioeconomy/topic/forestry-biomass_en

Kalliokoski T., Heinonen T., Holder J., Lehtonen A., Mäkelä A., Minunno F., Ollikainen M., Packalen T., Peltoniemi M., Pukkala T., Salminen O., Schelhaas M-J., Seppälä J., Vauhkonen J., Kanninen M. 2019. Skenaarioanalyysi metsien kehitystä kuvaavien mallien ennusteiden yhtäläisyyksistä ja eroista. Suomen ilmastopaneeli, raportti 2/2019

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). (2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388s.